

Švere's Majom Tomas

Prijateljstvo i suradnja između dvaju mladih splitskih strip-autora, Maje Karačić i Ivana Svaguša, koji su zajedno osnovali udruženje 'Nevidljive priče' i kroz stripove pokušavaju promijeniti percepciju osoba s invaliditetom u društvu.

KULTURA

TU, PORED NAS MAJA KARAČIĆ I IVAN SVAGUŠA, MLADI SPLITSKI STRIP-AUTORI, O OSOBAMA S INVALIDITETOM

Stripom protiv predrasuda

PIŠE SINIŠA KEKEZ

Dvoje mladih strip-autora, Maja Karačić i Ivan Svaguša, znanstvena novakinja na građevinskom fakultetu i akademski slikar te Mreža udruga osoba s invaliditetom, uz puno talenta i dobre volje, napravili su zanimljiv strip "Nevidljive priče". U njemu se na umjetnički relevantan, angažiran, senzibilan i popularan način govori o životu četiriju osoba koje su na bilo koji način isključene iz društva. Tako pratimo ženu iz ruralne sredine, dječaka samohranog roditelja, čovjeka koji ima spazam te "klasičnog", vidljivog invalida.

"Osoba s invaliditetom ima više no što biste rekli kada pogledate Rivu, koncerte i slična masovna okupljanja", kaže Maja.

Zarobljeni ljudi

"Veliki broj takvih osoba u društvu uređenom kako jest naprosto ne može funkcionirati kao punopravni građanin. Čak se ni novogradnjama ne osigurava rampa za kolica, a kamoli po starijim zgradama. Ljudi su zarobljeni u svojim stanovima zbog arhitekture, ali i zbog prepreka u našim glavama. Smatram da priče većine jesu nevidljive, ljudi ne žele opterećivati druge svojim problemima, splitski stanovnici kriju mnoge tužne priče, a ne mora biti tako. Pogrešna je percepcija dijela javnosti da osobe s invaliditetom žele pomoć, nekakvu milostinju – ne, oni žele

Pogrešna je percepcija dijela javnosti da osobe s invaliditetom žele pomoć, nekakvu milostinju – ne, oni žele priliku da žive, rade i sudjeluju u društvu, kažu Maja Karačić i Ivan Svaguša, autori stripa 'Nevidljive priče'

Maja Karačić i Ivan Svaguša svoj angažman crtaju

ARIOTODORIC/CROPIX

priliku da žive, rade i sudjeluju u društvu", zaključuje scenaristica. Do projekta je došlo, kažu, kad im je Mreža udruga osoba s invaliditetom Dalmacije, u sklopu svoga projekta "Što bi dao da si na mom mjestu", osim plakata, akcija i okruglih stolova, odlučila financirati i strip.

Ostavljena im je potpuna autorska sloboda. Njima je ovo treći zajednički strip. Prvi album, "Corpseman", objavio im je zagrebački "Mentor", a drugi, "Seksalni odgovor", sami su izdali na vlastitoj etiketi "Bučni stripovi". "Sve što se u stripu vidi i čita rezultat je zajedničkog

analiziranja", kaže Ivan, dodajući da za samo crtanje treba dobro zagrijati stolicu.

Ozbiljan pristup

"Na ovom albumu upotrijebio sam drugačiji crtački pristup od dosadašnjih radova. Nije stvar sa stripom da se sa-

mo nacrtati neki lijep crtež, nego temi treba prilagoditi i likovni pristup jer iz toga stoji različita ideja i emocija, pa se tako s tim treba mišljati. Ovaj strip je detaljan u crtežu ne bi li se likove učinilo stvarnijim u njihovu ambijentu i vremenu", kaže Ivan, napominjući da stripov-

ska režija igra važnu ulogu u prenošenju ideje i atmosfere, te da i zid smatra lijepim izravnim medijem.

"Teme i pristup našim stripovima uzimamo vrlo ozbiljno u cilju da nešto prenesemo čitatelju. Isto nam je važno da se čitatelj sam angažira tijekom samog čitanja. Ne radimo stripove da bi netko ubio vrijeme ili se jeftino i lako zabavio, baš nam je poanta vrlo važna i stoga su stripovi često dramsko-psihološkog žanra", zaključuju mladi, ozbiljni splitski strip-autori, dodajući da se strip ne prodaje, nego ga distribuira Mreža udruga osoba s invaliditetom.

Plemenite želje i ciljevi

•• Opisujući svoj crtež, Ivan Svaguša kaže da je u njemu vidljiva ekspresija u izrazu te veća upotreba crnih ploha. Majina je želja probuditi emociju u čitatelju, da se poveže s likovima, a najveći joj je kompliment kada netko kaže da mu je žao što je strip završio. Cilj projekta je povećanje svijesti o životu osoba s invaliditetom, kao i problemima s kojima se susreću u svakodnevnom životu kojih čovjek koji ne dolazi u kontakt s njima nije ni svjestan. Barem ne do ovog stripa.

TEATROLOGIJA

Tri nove knjige

•• Izdavačka kuća Disput danas će predstaviti tri nove teatrološke knjige. Riječ je o knjizi Marije Papišašarovski "Figure i sjene – Ožudnji, nasilju i svjetom u dramama Jelana Geneta i Bernard-Mariea Koltésa", o knjizi Dalibora Blažine "Paradoks o kritičaru" tenaslovu Borisa Senkera "Teatrološki fragmenti".

Nove knjige bit će promovirane u Knjižnici "Bogdan Ogrizović" u Zagrebu 24. siječnja, u 12 sati. Knjige će predstaviti sami autori, tako što će svako od njih govoriti o knjizi drugoga: Dalibor Blažina o knjizi Marije Papišašarovski, ona o knjizi Borisa Senkera, a on o knjizi Dalibora Blažine.

Svaku će knjigu posebno predstaviti i Lada Calefeldman, koja je njihova recenzentica ili urednica.

R.K.

IZLOŽBA STO GODINA HRVATSKE SCENOGRFIJE I KOSTIMOGRFIJE

Kazališne lutke i kostimi u Mimari

•• Izložba "Sto godina hrvatske scenografije i kostimografije – Dječje kazalište, lutke i performansi" održava se do 10. veljače u Muzeju Mimara u Zagrebu.

Izložba je nastavak istomenoga projekta koji je počeo 2009. godine velikom izložbom posvećenom stoljeću hrvatske scenografije i kostimografije u kazalištu. Posjetitelji će moći razgledati radove doajena hrvatske scenografije, kostimografije i lutkarstva, poput lutke Petrice Kerempuha Ljube Babića za predstavu "Petrica Kerempuh i spametni osel" (Teatar marioneta, 1920), grotesknh lica i figura Zlatka Boureka, produkcije dječjih i lutkarskih kazališta u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Varaždinu, kazališnih performansa družina Coccolemoco, Daska, Kugla glumištem, ali i najnoviju generaciju autora.

Radovi će biti predstavljeni originalnim ostvarenjima – lutkama, kostimografskim i scenografskim skicama, maketama i kostimima, ali i sačuvanim fotografijama i snimkama predstava. Za izložbu se koristila građa HAZU, Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta i Gliptoteke HAZU, iz arhiva kazališta i privatnih arhiva autora predstava. Izložba je realizirana u suradnji s ULUPUH-ovom Sekcijom za oblikovanje igraćaka i lutaka u partnerstvu sa Zagrebačkim kazalištem lutaka, Dječjim kazalištem "Branko Mihaljević" u Osijeku, Gradskim kazalištem lutaka Rijeka, ZeKaEm-om, Kazalištem lutaka Zadar, Kazalištem lutaka Split, HNK-om Zagreb, Dječjom scenom HNK Varaždin, kazalištem Mala scena te gradskim kazalištima Trešnjava i Žar ptica.

R.K.

